

Zwrot VAT w systemie kaucyjnym za odpady opakowaniowe

Wprowadzenie systemu kaucyjnego w Polsce niesie ze sobą wiele korzyści, ale również wymaga od przedsiębiorców i organów podatkowych przygotowania się na nowe wyzwania. Nowy system ma na celu promowanie recyklingu.

KAMIL DAMIĘCKI

radca prawny w KKLW Legal
Kurzyński Wierzbiński

ANNA DUPLICKA

aplikant radcowski w KKLW
Legal Kurzyński Wierzbiński

System kaucyjny zostanie wprowadzony w Polsce 1 stycznia 2025 r. Został on powołany do życia za sprawą ustawy z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami oraz niektórych innych ustaw, której zasadniczym celem jest wdrożenie unijnej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko. Unijna dyrektywa

nałożyła na państwa członkowskie m.in. obowiązek zapewnienia selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 litrów wraz z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych na poziomie 77 proc. w 2025 r. oraz docelowo 90 proc. w 2029 r.

Nowy system kaucyjny ma na celu promowanie recyklingu poprzez zachęcanie konsumentów do zwrotu zużytych butelek i puszek, a także motywowanie przedsiębiorstw do ich odbioru. Główną myślą przyświecającą wprowadzanym rozwiązaniom jest zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, poprawa ochrony środowiska oraz ponowne wykorzystanie surowców. Wprowadzenie systemu kaucyjnego w Polsce podniesie poziom ochrony środowiska oraz przyczyni się do redukcji ilości odpadów opakowaniowych. Jego realizacja generuje jednak szereg systemowych problemów, szczególnie w obszarze zwrotu podatku VAT, które mogą wpłynąć na przedsiębiorstwa i konsumentów.

Przystąpienie do systemu, a co za tym idzie odbieranie pustych opakowań, a także pobieranie i zwracanie kaucji będzie obowiązkiem dla sklepów, których powierzchnia przekracza 200 metrów kwadratowych, natomiast

pozostali przedsiębiorcy będą musieli przystąpić do systemu co najmniej w zakresie pobierania kaucji.

Co zostanie objęte kaucją? System kaucyjny dotyczy będzie jednorazowych butelek z plastiku do 3 litrów, szklanych butelek wielorazowego użytku do 1,5 litra oraz metalowych puszek o pojemności do 1 litra. Wysokość kaucji zostanie określona wprost w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy – obecnie wynosi ona 50 groszy, niemniej ministerstwo zapowiada jeszcze korekty i konsultacje w zakresie systemu kaucyjnego, w tym także w zakresie wysokości kaucji.

Bez paragonu

Aby odebrać kaucję w sklepie, nie będzie konieczne okazywanie paragonu potwierdzającego jej wcześniejsze zapłacenie. Oznacza to, że konsument będzie mógł domagać się zwrotu kaucji nawet w sklepie, w którym nie kupił danego produktu. Jeżeli zaś konsument nie zdecydował się na zwrot opakowania i nie odbierze kaucji, wówczas zasilona budżet finansowania systemu kaucyjnego. Celem przypomnienia: aktualnie częścią podstawy opodatkowania dostaw towarów są koszty związane z opakowaniami, które są przenoszone na nabywców towarów. W

praktyce oznacza to, że koszt opakowania jest uwzględniany w cenie sprzedawanego produktu, co wpływa na całkowitą kwotę podatku VAT. Obecnie kaucję pobiera się wyłącznie od butelek szklanych wielokrotnego użytku, zaś VAT od pobranej kaucji sprzedawca musi rozliczyć dopiero, gdy klient nie zwróci butelki w określonym w ustawie czasie. I tak zgodnie z art. 29a ust. 12 ustawy o VAT podstawę opodatkowania podwyższa się o wartość tego opakowania: w dniu następującym po dniu, w którym umowa przewidywała zwrot opakowania, określonym w

samym roku, bowiem jeżeli opakowanie wielokrotnego użytku nie zostanie zwrócone, to producent lub dystrybutor wprowadzający produkty w opakowaniach będzie korygować podstawę opodatkowania na ostatni dzień roku.

Zasady rozliczania

Na sklepach natomiast ciążyć będzie obowiązek poboru kaucji od jednorazowych butelek z plastiku do 3 litrów i metalowych puszek o pojemności do 1 litra. Do rozliczenia VAT sklep zastosuje wspomniany wyżej art. 29a ust. 12

sklepy, wskazując przy tym na konieczność podniesienia kaucji nawet do 1 zł, co ma zachęcić konsumentów do zwrotu opakowania. Ponadto przedsiębiorcy wskazują, na to, iż nie są gotowi na wdrożenie do 2025 r. systemu umożliwiającego realizację obowiązków ewidencyjnych i sprawozdawczych, co zdaje się być nie lada przedsięwzięciem.

Wprowadzenie systemu kaucyjnego w Polsce niesie ze sobą wiele korzyści, ale również wymaga od przedsiębiorców i organów podatkowych przygotowania się na nowe wyzwania. Dla przedsiębior-

W 2025 r. kaucji na butelki wielokrotnego użytku nie będzie pobierał już sklep, ale sam producent napojów bądź dystrybutor produktów wprowadzający je na rynek polski

umowie, lub 60. dnia od dnia wydania opakowania – jeżeli w umowie nie określono terminu zwrotu tego opakowania.

W 2025 r. kaucji na butelki wielokrotnego użytku nie będzie pobierał już sklep, ale sam producent napojów bądź dystrybutor produktów wprowadzający je na rynek polski. W tym celu będzie musiał prowadzić ewidencję uwzględniającą liczbę opakowań wprowadzonych w danym roku do obrotu i liczbę opakowań zwróconych w tym

ustawy o VAT, co oznacza, że będzie musiał naliczyć VAT od opakowania jednorazowego z upływem 60 dni od dnia wydania opakowania. Co więcej, sklep będzie musiał zwrócić kaucję i ponieść ciężar VAT nawet w sytuacji, gdy po upływie 60 dni klient zwróci jednorazowe opakowanie, bowiem na tę chwilę przepisy nie przewidują żadnych korekt podatkowych – choć może po konsultacjach ten stan rzeczy ulegnie zmianie. Takie rozwiązanie sprzeciwiają się przedsiębiorcy prowadzący

sklepy, wskazując przy tym na konieczność podniesienia kaucji nawet do 1 zł, co ma zachęcić konsumentów do zwrotu opakowania. Ponadto przedsiębiorcy wskazują, na to, iż nie są gotowi na wdrożenie do 2025 r. systemu umożliwiającego realizację obowiązków ewidencyjnych i sprawozdawczych, co zdaje się być nie lada przedsięwzięciem.

Wprowadzenie systemu kaucyjnego w Polsce niesie ze sobą wiele korzyści, ale również wymaga od przedsiębiorców i organów podatkowych przygotowania się na nowe wyzwania. Dla przedsiębior-